

Verkiezingsprogramma 2018-2022

50PLUS Nijmegen

Gaat samen met

Eerst het noodzakelijke, dan het vermakelijke

Voorwoord

Door haar inzet in de afgelopen 20 jaar heeft de Verenigde Senioren Partij Nijmegen (VSP) de belangen van de Nijmeegse burgers met verve behartigd. Ondanks diverse tegenslagen, of misschien wel juist daardoor, werd onze inzet gewaardeerd door onze kiezers waardoor de VSP haar zetels in de raad zag verdubbelen. Waarvoor onze bijzondere dank aan de kiezers.

Een andere belangrijke politieke gebeurtenis is de deelname van de VSP aan de coalitie met als hoogtepunt dat wij een wethouder hebben mogen leveren. Dit alles tezamen heeft ervoor gezorgd dat de VSP in Nijmegen een belangrijke politieke speler is geworden.

Maar politiek is vooruitzien. Want het politieke landschap is voortdurend in beweging. In de afgelopen jaren zijn veel Nederlanders zich bewust geworden van de bedreigde positie van 50-Plusers, gehandicapten, en andere kwetsbare groepen in de samenleving en niet voor niets is de landelijke partij 50PLUS ontstaan, die sterk opkomt voor de belangen van deze groepen.

Vanaf het moment dat de politieke partij 50PLUS te kennen gaf om niet alleen Landelijk en Provinciaal maar ook aan de gemeenteraden politiek actief deel te nemen werd de noodzaak duidelijk om niet als afzonderlijke partijen de gemeenteraadsverkiezingen in te gaan, maar dat het beter zou zijn om de afzonderlijke krachten van beide partijen, VSP en 50PLUS, te bundelen tot één sterke ouderenpartij. De doelstellingen en doelgroepen van beide partijen lagen zo dicht bij elkaar dat dit voor de hand lag.

Een andere belangrijke reden om tot die samenwerking te komen is om verdergaande versplintering van het politieke speelveld te voorkomen. 50PLUS heeft landelijk al grote bekendheid met vier zetels in de Tweede Kamer, maar is ook vertegenwoordigd in de Provinciale Staten, de Eerste kamer en is vertegenwoordigd in nagenoeg alle Waterschappen en in 11 van de 12 Provinciale Staten. Daarom hebben we gezamenlijk besloten om onder naam "50PLUS" deel te gaan nemen aan de Nijmeegse gemeenteraadsverkiezingen 2018.

Hierbij bieden wij u ons verkiezingsprogramma aan voor de komende jaren. We hebben niet de pretentie om u een gedetailleerd programma te presenteren, maar brengen onze belangrijkste speerpunten naar voren. Dat het anders kan en moet, zullen velen onder u niet ontkennen. De ouderen komen hoe langer hoe meer onder druk te staan. Daarom hebben wij uw stem nu zeker nodig. Het is gebleken dat er nog heel veel tot stand gebracht moet worden met name een goede zorg.

Het is belangrijk dat u zowel op landelijk als lokaal niveau uw stem laat horen en dat wij gaan beseffen dat de senioren zich niet moeten versnipperen door deel te nemen in diverse partijen, maar dat wij ons moeten verenigen in één grote ouderenpartij. De stem van ouderen wordt te weinig gehoord en dit moet veranderen omdat ruim 25% van de inwoners in de gemeente Nijmegen ouder is dan 50 jaar. Om meer invloed te kunnen krijgen zou het goed zijn dat er in de komende periode een betere leeftijdsverhouding komt in de Nijmeegse gemeenteraad waardoor hierin meer ouderen vertegenwoordigd zouden zijn. En daar hebben wij uw stem hard voor nodig.

Lijsttrekker 50PLUS Partij Nijmegen,
Hans van Deurzen.

Inhoud

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
Beginselverklaring	4
Gemeentelijk Beleid	4
Zorg, preventie, sport en bewegen	5
Langer thuis wonen	5
Algemeen Bestuur	6
Bestuurlijke vernieuwing en lokale lasten	6
Sociale Zaken en Volksgezondheid	7
Uitkeringen en armoedebestrijding	8
Zorg en Welzijn	8
Cultuur, Welzijn en Sport en Recreatie	9
Cultuur	11
Lokale omroep en media	11
Onderwijs, internet	11
Leefbaarheid, wijken, welzijn	11
Vrijwilligers	12
Sport en recreatie	12
Openbare Orde en Veiligheid	12
Veiligheid, criminaliteit, politie	13
Drugsbeleid en alcohol	14
Verkeer en Vervoer	14
Verkeer, auto en wegen	15
Openbaar vervoer	15
Verkeersveiligheid	16
Blackspots, fietsroutes en verkeersdrempels	17
Economische Zaken en Werkgelegenheid	17
Regionale economie en toerisme	18
Ondernemen en lokale economie	19
Privatiseringen	19
Energie	19
Vestigingsklimaat en belastingen	19
Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	19
Wonen	21
Natuur en Milieu	21
Milieu en duurzaamheid	22
Natuur en dierenwelzijn	22
Groen, onderhoud en handhaving	22

Beginselverklaring van 50PLUS Nijmegen

Waar staan wij voor?

De 50PLUS Nijmegen staat voor meer aandacht voor de kwetsbare groepen in de samenleving en versterking van hun sociaal en economisch fundament. Wij moeten beter gebruik maken van de mogelijkheden in het zoeken naar duurzame oplossingen voor de problemen rond de (medische) zorg, ouderenbeleid voor zowel de jongere als oudere senioren, onderwijs, asielbeleid en veiligheid.

50PLUS Nijmegen wil vanuit ideeën en idealen vernieuwing van de samenleving tot stand wil brengen en is een partij voor vernieuwers met levenservaring, die onbevooroordeeld en met alle generaties wil werken aan concrete verbeteringen in de maatschappij. Daarom heeft de partij behoefte aan inhoudelijke verdieping naast verkiezingsprogramma's en partijpamfletten. Een beginselverklaring waarin de idealen van de partij bondig worden samengevat en die dienst doet als vertrek- en ijkpunt voor de concrete voornemens tijdens verkiezingen en de periode daarna. De beginselverklaring is een tijdloos document, dat jaren meegaat en in grote lijnen weergeeft waar 50PLUS voor staat. Tegelijkertijd is de beginselverklaring een organisch document dat in de tijd zeker aangepast en herijkt zal worden. In heel Nederland onderschrijven leden en kiezers van 50PLUS eenzelfde beginselverklaring, die via onderstaande link is te lezen.

<https://50pluspartij.nl/images/PDFs/2014Beginselverklaringdefinitief.pdf>

Gemeentelijk Beleid

Ouderenvoorzieningen zouden niet gekort moeten worden maar ze zouden juist meer subsidie moeten krijgen in verband met de toenemende vergrijzing. De centrale overheid moet genoeg geld beschikbaar stellen om de WMO door de gemeente uit te laten voeren. Dit moet echter wel gebeuren onder voorwaarde dat het geld ook daadwerkelijk geormerkt wordt voor de WMO.

50PLUS Nijmegen wil dat de gemeente gebruik maakt van een stimuleringspakket om oudere werknemers aan het werk te houden en te krijgen, waarbij het opleiden van nieuwe werknemers door oudere en ervaren werknemers (tandembanen) aandacht krijgt.

50PLUS Nijmegen wil dat 50-plussers serieus worden genomen bij sollicitaties bij de gemeente. Ze zijn ervaren en niet extra duur of minder productief. 50PLUS Nijmegen wil ook dat de gemeente daar waar mogelijk minder gebruik maakt van flexwerkers en payrollings.

Er moeten voldoende zorg- en welzijnsvoorzieningen zijn in alle wijken en de wijkverpleegkundigen en welzijnswerkers moeten daadwerkelijk terugkomen in de wijk (die horen niet op een centraal kantoor achter de computer). In het kader van de participatiewet moeten ouderen langer zelfstandig wonen. Dit zou moeten leiden tot een hogere subsidie voor de thuiszorg maar het tegenovergestelde gebeurt. Sinds de invoering van de participatiewet moeten ouderen en mindervaliden langer zelfstandig wonen. Hierdoor ontstaat veel meer eenzaamheid onder deze groepen en is er minder aandacht voor de geestelijke gezondheid van deze groepen. De gemeente moet zich hiervan bewust zijn. Als de dienstverlening in de wijken tekort schiet zal ook de mobiliteit van een grote groep ouderen afnemen omdat er onvoldoende aandacht aan wordt besteed.

Wachtlijsten in ziekenhuizen en verpleeghuizen mogen niet meer voorkomen. Nederland heeft nu ca. 17 miljoen inwoners. We hebben de indruk dat we deze mensen niet meer op een behoorlijke en verantwoordelijke manier kunnen verzorgen in ziekenhuizen en verpleeghuizen.

Het komt steeds vaker voor dat specialisten, maar ook verpleegkundigen, onder zware druk hun werk moeten doen waarbij het risico op medische fouten onacceptabel wordt.

Aangezien de ouderen een steeds groter deel gaan uitmaken van de bevolking, streven wij ernaar om de subsidiestromen meer op die doelgroep te richten. Er is geen verhoging van het subsidiebudget nodig, maar er moet een betere verdeling tot stand komen.

Er zal nog meer samengewerkt moeten worden met dienstenorganisaties, waardoor de participatie van ouderen bij allerlei activiteiten ter bevordering van het welzijn verder wordt verbeterd.

Al jaren bestaat de neiging om bezuinigingen in de zachte sector te zoeken. Dit zou in de toekomst ten koste kunnen gaan van het Goffertbad. “t Goffertbad mot Blieve” vindt 50PLUS Nijmegen.

Het onderhoud van het Goffertpark laat te wensen over. Door alle popconcerten en andere grootschalige evenementen wordt de speelweide langzamerhand een grote zandvlakte. Hier zou extra aandacht aan besteed moeten worden.

Zorg, preventie, sport en bewegen

- Niet alleen de spoedeisende zorg is 7 dagen per week beschikbaar, ook bv. huisartsen en poliklinieken moeten toewerken naar 7 dagen per week bereikbaarheid. De gemeente gaat dit actief stimuleren.
- De gemeente moet streven naar kwalitatief goede thuiszorg, mantelzorgondersteuning, en dagbesteding.
- Extra aandacht voor preventie in de zorg.
- Meer privacy voor cliënten.
- Stimuleren gezonde voeding en gezonde leefstijl.
- De gemeente gaat activiteiten stimuleren om Nijmegenaren meer en langer te laten bewegen.
- Ook voor mensen in zorginstellingen moet het mogelijk zijn deel te nemen aan culturele-sociale evenementen binnen de gemeente.
- Geen bezuinigingen op de thuiszorg in de komende periode.
- Gratis parkeervergunning voor de thuiszorg en geregistreerde mantelzorg.
- Eigen bijdragen voor hulpmiddelen in de zorg niet verder verhogen.
- Meer aandacht voor eenzaamheid.
- KBO niet korten op subsidie.

Langer thuis wonen

- 50PLUS Nijmegen wil dat de gemeente woningcorporaties actief stimuleert om voldoende en geschikte (en energiezuinige) levensloopbestendige woningen te bouwen voor senioren en chronisch zieken.

- De gemeente dient bij woningcorporaties aan te dringen op het in stand houden en vermeerderen van het aanbod aan sociale huurwoningen en waar nodig sociale woningbouw te stimuleren.
- De lokale regels voor het bouwen moeten waar nodig zodanig worden aangepast dat er meer leeftijdsbestendig en energiezuinig wordt gebouwd.
- Familiehuzen, waar drie generaties van een familie met elkaar samenwonen, worden door de gemeente gestimuleerd door bijvoorbeeld een korting op gemeentelijke heffingen.
- Goede initiatieven om gezamenlijk te wonen wil 50PLUS Nijmegen gaan ondersteunen en eventuele belemmeringen vanuit de gemeente wegnemen.
- Zorgwoningen met goede dienstverlening moeten voor iedereen betaalbaar zijn. Er moeten meer zorgwoningen gebouwd worden.

Algemeen bestuur

Er moet een goed functionerend gemeentebestuur zijn, ondersteund door een goed werkende ambtelijke organisatie, dit komt alleen maar ten goede aan de burger. Verder zou het goed zijn dat er een wethouder komt voor het ouderenbeleid in Nijmegen, aangezien de positie van de ouderen steeds meer onder druk komt te staan.

Het gemeentebestuur dient zich op haar kerntaken te richten. We staan terughoudend tegenover extra bestuurslagen. De Stadsregio mag zich niet bemoeien met lokale zaken, dit is voor 50PLUS Nijmegen een ontoelaatbare zaak.

Bestuurlijke vernieuwing en lokale lasten

- 50PLUS Nijmegen wil het gemeentelijke huishoudboekje op orde hebben en houden. We willen volgende generaties niet opzadelen met de lasten van een (toenemende) schuld.
- Uit alle wet- en regelgeving, lokaal (en landelijk), moet leeftijdsdiscriminatie worden geschrapt.
- 50PLUS Nijmegen staat voor een streng, rechtvaardig en humaan vreemdelingenbeleid, ook lokaal.
- Economische vluchtelingen en uitgeprocedeerde asielzoekers hebben in principe geen recht op gemeentelijke voorzieningen.
- De gemeente biedt (in overleg met omwonenden) opvangmogelijkheden aan statushouders en schrijnende gevallen.
- De gemeente heeft een actieve rol in de integratie van nieuwkomers.
- Wethouder voor ouderenbeleid aanstellen.
- De gemeenteraad moet meer beslissingsbevoegdheid krijgen zodat Wensen & Bedenkingen procedures tot minimum worden beperkt.
- 50PLUS Nijmegen is tegen nieuwe gemeentelijke belastingen.
- 50PLUS Nijmegen is voorstander van gemeentelijke, regionale, provinciale en landelijke referenda. Ook de bevolking kan onder voorwaarden een referendum voorstellen. Meer directe democratie dus, ook lokaal! 50PLUS Nijmegen laat zich graag inspireren door het beleid in Zwitserland. Oplossing kan zijn dat het opkomstpercentage van een referendum

minimaal gelijk moet zijn aan het opkomstpercentage van de laatste verkiezingen voor het gebied, gemeente, provincie of land.

- Gemeentelijke tarieven van bepaalde diensten, zoals paspoorten en rijbewijzen, dienen landelijk gelijk te zijn om verschillen in tarieven met omliggende gemeenten te vermijden.

Sociale Zaken en Volksgezondheid

50PLUS Nijmegen vindt de verschraving van de Thuiszorg onacceptabel. Wanneer de overheid de ouderen zo lang mogelijk buiten de verzorgingshuizen wil houden, is het logisch dat de Thuiszorg en instellingen voor welzijn en zorg extra financiële ondersteuning krijgen voor hun wijkgerichte activiteiten en diensten, ook omdat er steeds meer ouderen bijkomen. Steeds meer mensen blijven graag zelfstandig wonen. Daarom is het belangrijk dat woningen levensloopbestendig worden aangepast en blijversleningen worden gepromoot aan de doelgroep. De gemeente moet zich meer inspannen om samen met woningbouwcorporaties, zorgverzekeraars en zorginstellingen tot een beter beleid te komen.

Ook moeten er in de toekomst meer betaalbare senioren- en zorgwoningen gebouwd worden. 50PLUS Nijmegen verzet zich tegen verdere ontwikkelingen, waarbij de mens gemeten wordt naar leeftijd, economische waarde en productiviteit. Het respect voor het menselijk leven moet van begin tot het eind worden behouden. Mensen dienen samen te leven op basis van gelijkwaardigheid en gelijke rechten. Het gehandicaptenbeleid dient de wensen en mogelijkheden van de gehandicapte mens centraal te stellen. Verpleegkundigen zouden door de overheid meer gewaardeerd en beter beloond moeten worden.

Het nieuwe gemeentebestuur moet naar vermogen handelen om de problemen die er zijn bij Sociale Zaken en Volksgezondheid goed op te lossen. De zorgverzekering moet voor iedereen betaalbaar zijn. Mensen met alleen een AOW of een AOW en klein een pensioen, zouden niet extra belast moeten worden. Er dienen voldoende zorg- en welzijnsvoorzieningen in alle wijken te zijn. De bezuinigingen op de WMO en AWBZ hebben voor ons ontoelaatbare proporties aangenomen. 50PLUS Nijmegen vindt het een grote schande dat in de huidige omstandigheden de ouder wordende mens hoe langer hoe meer in de problemen komt. Ouderen worden steeds meer als sluitpost op de begroting gezien. Het toekomstbeeld is dat mensen weer op zichzelf teruggeworpen worden want de bejaarden- en verzorgingshuizen zullen in de toekomst grotendeels verdwijnen in Nijmegen. Hier is al een begin mee gemaakt de afgelopen jaren. "De Zonnebaars", "Maldenburch", Nieuw Doddendaal "Orangerie" en de "Doekenborg" zijn al verdwenen. Dit alles onder de noemer van "zelfredzaamheid". Hierdoor komen de bewoners van deze zorginstellingen in een totaal andere financiële positie. Dit betekent dat men alles weer zelf moet gaan betalen zoals huur, gas, water, elektriciteit en ook levensmiddelen. Daarnaast moet veel zorg zelf worden ingekocht. Door deze maatregelen zal de tweedeling in Nederland nog verder toenemen. Wat wij in een sociaal-democratisch land onacceptabel vinden. Dit beleid zou heroverwogen moeten worden.

De wet WMO was hoofdzakelijk bedoeld om bezuinigingen van de AWBZ op te vangen. Het zogenaamde compensatiebeginsel moest de financiële gevolgen op een adequate manier oplossen. Zoals deze nu wordt uitgevoerd is ontoelaatbaar.

Met name mensen die hulp nodig hebben in de thuiszorg lijden hier sterk onder. Ouderen en gehandicapten vallen steeds meer tussen wal en schip omdat ze hoe langer hoe meer op zichzelf zijn aangewezen.

De drempel voor zorgindicatie wordt steeds hoger waardoor mensen niet meer de zorg krijgen die ze nodig hebben met als risico dat ze als verwarde mensen op straat belanden en een bedreiging vormen voor de samenleving, wat tegenwoordig veelvuldig voorkomt. De crisisopvang zou daarom beter georganiseerd moeten worden. De dagopvang mag in de toekomst niet verdwijnen, die is bijzonder effectief in het ondersteunen van mantelzorg en voorkoming van eenzaamheid onder ouderen die zorg nodig hebben.

Internet voor ouderen zou sterk gepromoot moeten worden en gratis verstrekt waarbij wijkcentra een grote rol kunnen spelen. Hierbij kunnen internetplatforms een goede voorziening zijn, maar voor ouderen die deze ontwikkeling niet meer kunnen volgen moet juist blijvende aandacht zijn. Ook andere mogelijkheden moeten blijven bestaan.

50PLUS Nijmegen vindt het belangrijk dat allochtonen/*medelanders* beter begeleidt worden, ter bevordering van de integratie in onze samenleving.

Belangrijk is dat initiatieven ter bevordering van de integratie blijvende aandacht krijgen. Ook algemene voorzieningen hebben de taak daar aandacht aan te besteden en die te ondersteunen. Taallesen en extra aandacht in het basisonderwijs en wijkwerk zijn daarbij essentieel.

Uitkeringen en armoedebestrijding

- Armoede en laaggeletterdheid moeten beter worden aangepakt. Veel onrust en conflicten worden gevoed door te grote inkomensverschillen. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor de gemeente.
- 50PLUS Nijmegen wil dat de gemeente armoede bestrijdt door minimavoorzieningen aan te bieden aan burgers met een inkomen tot 130% van het sociale minimum.
- Armoede onder kinderen wordt actief bestreden via kind-regelingen en ondersteunende maatregelen.
- Tegenprestatie van bijstandsgerechtigden mag niet leiden tot het verdringen van reguliere banen bij gemeente of bedrijven.
- Dak- en thuislozen hebben recht op steun en hulp van de gemeente.
- Bijstandsfraude dient actief bestreden te worden. Onterechte uitkeringen dienen te worden teruggevorderd.

Zorg en Welzijn

De Rijksoverheid laat het nu op vele fronten afweten ten aanzien van de zorg voor onze burgers. Het Amerikaanse systeem krijgt meer en meer invloed in Nederland.

Het beroep op eigen verantwoordelijkheid wordt elk jaar alleen maar groter want het toverwoord is zelfredzaamheid. Daardoor komen de ouderen meer en meer onder druk te staan. Mensen die chronisch ziek zijn en daarom veel medicijnen nodig hebben, moeten in het huidige systeem een groot deel van hun eigen medicijnen betalen en krijgen daarvoor in de plaats vaak ook nog eens een

vervangend goedkoper medicijn. Ouderen die een AOW en een pensioentje ontvangen, worden hier steeds meer op gekort. Daar komt nog bij dat de energielasten de komende jaren sterk zullen stijgen. Alles bij elkaar genomen, zal de koopkracht van de gepensioneerden in de toekomst nog meer afnemen. Door al deze maatregelen komen steeds meer mensen in de financiële problemen en wordt er door hen een toenemend beroep gedaan op de voedsel- en kledingbank.

- Bejaarden- en verzorgingshuizen mogen niet verder verdwijnen.
- Voldoende zorg- en welzijnsvoorzieningen in alle wijken.
- Ouderenvoorzieningen moeten meer subsidie krijgen en samenwerken met gedecentraliseerde zorg- en welzijnsinstellingen.
- De wachttijden voor aanvragen van voorzieningen vanuit de gemeente mogen nog maximaal 3 weken in beslag nemen.
- WMO geld oormerken voor WMO.
- Meer wijkgerichte activiteiten.
- Wijkcentra praktischer inrichten voor gebruikers.
- Meer aandacht voor eenzaamheid en geestelijke gezondheid.
- Dagopvang mag niet verdwijnen.
- Beter integratiebeleid voor allochtonen.
- Zelfredzaamheid moet niet kosten wat kost doorgevoerd worden.
- Mantelzorgers niet overbelasten door respijtzorg aan te bieden waar nodig is.
- Keukentafelgesprekken delicaat en zorgvuldiger uitvoeren en niet gebruiken als bezuinigingsinstrument, dus onafhankelijk en deskundig uitvoeren.
- Kwaliteit van sociale wijkteams verbeteren.
- Hulpmiddelen voor zelfredzaamheid inkomensafhankelijk verstrekken.
- Woningen levensloopbestendig aanpassen en bouwen zonder extra servicekosten.
- CAZ (Collectief Aanvullende Zorgverzekering) ook voor ouderen en gehandicapten aanbieden.
- Elektronische hulpmiddelen (Domotica) gericht op ouderen moeten kosteloos worden verstrekt door de gemeente.
- Gratis internet verstrekken in wijkcentra.
- Aanvragen bijzondere bijstand versnellen.

Cultuur, Welzijn & Sport en Recreatie

Het bindende element van de Nijmeegse samenleving is haar cultuur waaronder ook begrepen haar gedachtegoed, haar tradities en haar hele patroon van normen en waarden en verschijningsvormen, waarbij verdraagzaamheid en vernieuwing belangrijke elementen zijn.

Het behoud van, voor de gemeente Nijmegen, typisch historische monumenten en archeologische vondsten, is van groot belang. Een stad die 2000 jaar oud is, zou de historische monumenten moeten opwaarderen. Hiervoor zou in onze ogen meer geld uitgetrokken moeten worden.

Wij zijn zeer content dat de Stevenskerk meer financiële ondersteuning krijgt.

Verder zijn wij voorstander van bevordering van deelname aan amateurtheater en muziekbeoefening, zo mogelijk onder professionele begeleiding. De culturele instellingen dienen terug te gaan naar hun kerntaken en de bevolkingsinitiatieven op cultureel terrein te ondersteunen zonder daarvoor de hoofdprijs te vragen. Een vereenvoudiging van de taakverdeling op cultureel terrein in de stad in de professionele sfeer is noodzakelijk, de inzet van gemeentesubsidies dient opnieuw bezien te worden. In hoeverre voldoen de instellingen aan de wensen van het gemeentelijk beleid?

Is de besteding van vele miljoenen gemeentesubsidie per jaar aan professionele instellingen wel effectief?

In hoeverre voeren die instellingen eigen beleid uit met gemeentesubsidie? Kortom, tijd voor herbezinning op dit terrein.

Op het gehele subsidiebeleid zou een betere controle moeten komen.

De hogere levensverwachting en de toenemende beschikbare vrije tijd, zorgen voor een groeiend aantal ouderen voor wie ook meer ontspanningsmogelijkheden moeten komen.

50PLUS Nijmegen pleit daarom voor kwaliteitsverbetering van sport- en recreatievoorzieningen, die zowel financieel haalbaar als fysiek goed bereikbaar zijn. Daarom zou het goed zijn dat het openbaar vervoer meer door de wijken zou rijden zodat ouderen niet te ver hoeven te lopen naar een bushalte. Loopafstanden van meer dan 300 meter zouden niet overschreden moeten worden.

Wij zijn ervan geschrokken dat ouderen moeten doorwerken tot 67 jaar. In een aantal gevallen zal dit mogelijk zijn, maar bij veel beroepen niet. 50PLUS Nijmegen pleit voor genuanceerd beleid op dit vlak. Overgangsmogelijkheden van werken naar pensioen, overdrachtsmogelijkheden voor ervaren mensen naar jongeren in deeltijdbanen of gecombineerde banen (tandem banen) en herscholing naar nieuwe banen zijn betere oplossingen. De werkervaring van ouderen wordt nu vaak niet gebruikt.

Amateursportverenigingen moeten betaalbaar blijven, door gemeentelijke heffingen te verlagen en in ieder geval niet te verhogen. De breedtesport moet meer gesubsidieerd worden en niet alleen de Topsport.

Ook vindt 50PLUS Nijmegen dat het zwembad Dukenburg in de toekomst open moet blijven en betaalbaar voor jong en oud maar ook Nijmegen-Noord moet in de toekomst over een zwembad kunnen beschikken.

Daarnaast vinden wij dat de Nijmeegse sporthallen gratis toegankelijk moeten zijn voor senioren voor sportactiviteiten onder deskundige begeleiding. Sport is goed voor lichaam en geest en ook voor de sociale contacten.

Wat betreft het welzijn van onze inwoners is speciale aandacht nodig voor de grote groep alleenstaande ouderen, gehandicapten en mensen die van een uitkering moeten leven. Deze groep wordt met specifieke problemen geconfronteerd. De kosten van levensonderhoud worden voor deze mensen steeds hoger (energieprijzen, verzekeringen en huurprijzen). De gemeente dient al het mogelijke te doen om de financiële situatie van deze mensen te verbeteren. Zo zouden in de wijkcentra consumpties op het huidige niveau moeten blijven want wijkcentra zijn belangrijke ontmoetingsplaatsen ook om eenzaamheid te voorkomen

De 50PLUS partij is voor de herbouw van de Donjon, maar dan wel met de randvoorwaarden dat de gemeente er geen geld in steekt, dat de herbouw zoveel mogelijk lijkt op het origineel, dat de Donjon openbaar toegankelijk is en dat er een kleine entree geheven mag worden. Dit laatste ook om vandalisme te voorkomen.

Cultuur

- 50PLUS Nijmegen wil een betere samenwerking van professionals op dit terrein met vrijwilligers, om nieuwe en effectieve manieren van werken te ontwikkelen.
- Bijscholing van professionals m.b.t. de samenwerking met vrijwilligers (de participerende burgers van de Nijmeegse samenleving) aanbieden.
- 50PLUS Nijmegen wil de participatie van lokale artiesten en producties in de lokale culturele programmering vergroten.
- Deskundigheidsbevordering voor vrijwilligers in de vorm van gerichte trainingen mogelijk maken.
- Aanpassing van de instellingen op deze terreinen om tot effectievere besteding van subsidiegelden te komen en de afstand tussen bevolking en instellingen te verkleinen.
- Nog steeds gaat er veel subsidiegeld naar cultuur. 50PLUS Nijmegen wil een beter toezicht op de besteding van subsidiegelden zodat subsidiegelden een instrument van gemeentelijk beleid blijven.
- Erfgoed maakt ons bewust van onze geschiedenis, het laat zien waar wij vandaan komen.
- De gemeente moet waar het kan culturele innovatie stimuleren.

Lokale omroep en media

- De Regionale Omroep verzorgt vele goede programma's en dat moet zo blijven.
- Lokale omroepen zouden meer moeten samenwerken met Regionale omroepen.

Onderwijs, internet

- Er zouden ouderencoaches moeten komen om o.a. ouderen te helpen met internet, administratie en alfabetiseringsprogramma's ter bestrijding van laaggeletterdheid.
- Voor iedereen die recht heeft op een uitkering is onderwijs en/of omscholing uitermate belangrijk. De gemeente heeft hierbij een stimulerende rol.
- Onderwijs voor ouderen moet meer 'gewoon' en daarom gestimuleerd worden.
- Het vroegtijdig verlaten van school door jongvolwassenen is een punt van zorg voor 50PLUS Nijmegen. De gemeente dient voortijdige schoolverlating zo veel als mogelijk tegen te gaan door ook ouders snel hierbij te betrekken.

Leefbaarheid, wijken, welzijn

- De voorzieningen in Nijmegen-Noord houden geen gelijke tred met de toename van de bevolking. Voorbeeld is het aantal supermarkten. In Lent is er maar één supermarkt en mensen (met name ouderen) uit het oude gedeelte van Lent moeten ver reizen naar deze supermarkt. Dit is onaanvaardbaar.
- Er verdwijnen buurtwinkels in Oud Lent waardoor vooral ouderen en gehandicapten beperkt worden in hun mogelijkheden voor de aankoop van hun boodschappen.

- Ouderen in Lent voerden een aantal activiteiten uit in “De Spil”. Door een andere prioriteitsstelling van de Gemeente is dat niet meer mogelijk. Deze mogelijkheid moet daar terugkomen.
- Kinderen uit één gezin moeten op één basisschool geplaatst kunnen worden.
- Politiebureaus en wijkagenten horen terug in alle wijken.
- Buurtzorg en wijkverpleging zijn belangrijke pijlers in de wijk.
- Met alle mogelijke middelen moet eenzaamheid bestreden worden, uiteraard met respect voor eigen keuzes van mensen.
- De gemeente stimuleert en ondersteunt een goed en gevarieerd aanbod van activiteiten voor jong én oud in wijkcentra.

Vrijwilligers

- Vrijwilligers verdienen maatschappelijke waardering en ondersteuning, maar het werk mag niet leiden tot verdringing. Vrijwilligersvergoedingen blijven bij uitkeringsgerechtigden tot het maximumbedrag vrijgesteld.
- Verklaring Omtrent het Gedrag is door vrijwilligersorganisaties gratis aan te vragen.

Sport en recreatie

- Sportvoorzieningen kwalitatief beter en meer bereikbaar.
- Breedtesport moet betaalbaar blijven.
- Oudersport- en activiteiten meer stimuleren.
- Beter controle op prestatieafspraken bij verstrekken van subsidies aan culturele en maatschappelijke instellingen.
- Prijzen van consumpties in wijkcentra bevroren.
- 50PLUS Nijmegen steunt de herbouw van de Donjon (met randvoorwaarden).
- Beter onderhoud van het Goffertpark (met name de speelweide) en behoud van Goffertbad.
- Openingstijden wijkcentra aanpassen in combinatie met decentralisatie welzijnsinstellingen.
- Zwembaden mogen niet gesloten worden en moeten betaalbaar zijn voor jong en oud.
- Er moet een zwembad komen in Nijmegen-Noord.
- Sporthallen zouden overdag gratis toegankelijk moeten zijn voor begeleide sportactiviteiten voor ouderen.

Openbare Orde en Veiligheid

Handhaving van de rechtsorde is een fundamentele kerntaak.

De gemeentelijke overheid dient zich als een geloofwaardige en rechtvaardige rechtshandhaver te presenteren.

Een veilige gemeente betekent meer veiligheid voor de burger. Wat betreft voorkoming en bestrijding van criminaliteit, is het nog steeds zo dat het toezicht zich met name concentreert in het centrum. Deze zorg dient buiten het weekend veel nadrukkelijker in de wijken (zichtbaar) gestalte te krijgen. Blijvende aandachtspunten zijn met name: Dukenburg bij winkelcentrum Meijhorst en Neerbosch-Oost bij winkelcentrum Notenhout en de Vlaamsegras.

Op verschillende plaatsen in de stad voelen de inwoners en bezoekers van de stad zich onveilig. De handel in drugs gaat onverminderd door.

50PLUS Nijmegen is voor een stevige aanpak van drugshandelaren. Het aanpakken van deze handelaren is een essentieel onderdeel van de integrale veiligheid. Wij zijn voor het terugdringen van het aantal coffeeshops omdat deze geen wezenlijke oplossing bieden voor het drugsprobleem.

50PLUS Nijmegen is voorstander van preventief fouilleren en dat er meer cameratoezicht komt vinden wij een prima maatregel. Waar nodig moet de straatverlichting aangepast worden. Dit geeft ook een gevoel van veiligheid. Wij zijn voorstander van versterking van het politieapparaat in de wijken.

Er moet een serieuze aanpak komen van de kleine criminaliteit, zoals fietsendiefstal en vandalisme. Het zou goed zijn dat de verkeersdeelnemer meer bescherming krijgt in het chaotische fietsverkeer van onze stad. Door het gebruik van "oortjes" en mobieltjes ontstaan er vaak gevaarlijke situaties en ongelukken met ernstige afloop. Ook worden verkeersregels door fietsers vaak overtreden en wordt zonder verlichting gereden.

Wij vinden het echter een verkeerd beleid als er meer bekeuringen uitgeschreven moeten worden, alleen om meer geld binnen te krijgen. Beter zou zijn dat de politie minder tijd verliest, om beschikbaar te zijn waar nodig is.

Daarom moet de minister zijn toezegging nakomen om meer politie toe te voegen in onze regio alleen al omdat er veel mankracht nodig is voor grootschalige evenementen in Nijmegen.

Dit zal het gevoel van veiligheid doen toenemen.

Een grote zorg blijft de woninginbraken omdat dit enorme impact heeft op verstoring van de privacy. Het is dan ook onbegrijpelijk dat het inbrekers makkelijker wordt gemaakt omdat op veel plaatsen in de wijken de straatverlichting in de avond gedimd wordt. Want Nijmegen heeft te kampen met relatief veel woninginbraken.

Jammer is ook dat de politie niet meer komt voor blikshade. Dit moeten de mensen zelf afhandelen.

Doordat het besef van waarden en normen in onze samenleving vervaagt, komt de rechtshandhaving steeds meer in gevaar. Hierdoor neemt het gevoel van onveiligheid alleen maar toe. Mede oorzaak zijn de massa-communicatiemiddelen zoals de sociale media.. Welk voorbeeld wordt er nog aan de jeugd gegeven? De hulp aan slachtoffers van criminaliteit laat veelal te wensen over. Slachtoffers voelen zich door hulpverleners in de steek gelaten. De hulpverlening moet meer toegesneden zijn op de problemen van de slachtoffers. Hiervoor moet meer geld en tijd beschikbaar komen.

Doordat er veel bankfilialen sluiten, moeten ouderen grotere afstanden afleggen om hun financiële en administratieve zaken te regelen.

Het is niet vanzelfsprekend dat ouderen hun administratie via de computer kunnen regelen.

Het gemeentebestuur zal al het mogelijke moeten doen om buurtwinkels terug te krijgen in de wijken.

Daar zouden pinautomaten op loopafstand geplaatst kunnen worden. Het zou goed zijn dat de buurtwinkels behouden blijven in Malvert en andere wijken in de bestaande stad en in Nijmegen-Noord.

Veiligheid, criminaliteit, politie

- Stimuleren vuurwerkvrije zones en gemeentelijk professioneel vuurwerk.
- Criminaliteitsbestrijding en informatiepositie radicalisering opvoeren door waar mogelijk inzet extra wijkagenten/buurtregisseurs/welzijnswerk in de wijken.
- Veel van de woninginbraken wordt niet opgelost. Dat is onaanvaardbaar. De gemeente zet zich in voor meer politiecapaciteit.
- Schade aangebracht door vandalen aan gemeentelijke eigendommen wordt door de gemeente op de daders verhaald.
- Betere begeleiding van slachtoffers van vandalisme.
- Betere controle op gebruik van "oortjes" en mobieltjes bij fietsgedrag
- Meer controle op snelheidsovertreders in wijken.
- Meer politietoezicht in de wijken.
- Meer aandacht voor woninginbraakpreventie.
- Straatverlichting niet na 21:00 uur verminderen.
- Uitbreiding van het politieapparaat.

Drugsbeleid en alcohol

- De gemeente moet een duidelijk, actief en integraal ontmoedigingsbeleid voeren t.a.v. alcohol, roken en drugs.
- Geen coffeeshops in Nijmegen.
- Voorstander van preventief fouilleren.
- Voorstander van cameratoezicht.
- Hardere aanpak criminaliteit.
- Strengere aanpak van drugshandel, met name bij scholen.
- Buurtwinkels en bankfilialen moeten in de wijken op loopafstand bereikbaar zijn.

Verkeer en Vervoer

50PLUS Nijmegen is voorstander van een hoogwaardig openbaar vervoer, maar dit moet wel betaalbaar zijn. Het gebruik van openbaar vervoer moet verder gestimuleerd worden. Daarom is 50PLUS Nijmegen groot voorstander van goedkoper openbaar vervoer voor iedereen. Want dan laten de mensen de auto thuis en dat is pas echt goed voor het milieu.

De ontwikkeling van de spoorzone zorgt ervoor dat studenten snel en direct naar hun bestemming gebracht worden: van het station naar Heijendaal, maar dit mag niet ten koste gaan van de bussen door de wijken. Wij zijn er voorstander van dat er haltes komen bij verzorgingstehuizen en seniorenwoningen en in wijken waar veel ouderen wonen. Het is voor de Partij 50PLUS Nijmegen onverteerbaar dat de mensen van de seniorencomplexen bijvoorbeeld aan de Archipelstraat, geen gebruik kunnen maken van de bus, omdat die daar niet komt. Deze mensen zijn gedwongen om voor het openbaar vervoer naar de Heijendaalseweg of naar de St. Annastraat te lopen. Dit zijn vele honderden meters. Beter zou daarom zijn dat de instellingen zelf het vervoer regelen voor hun bewoners of cliënten.

De wachtruimte van de bushalte bij het station zou een nog betere bescherming moeten bieden aan de mensen (regen- en windvrij). Het stationsplein is vooral voor voetgangers en fietsers te onoverzichtelijk en onveilig. Het wordt tijd dat hier wat aan gebeurt in 2018.

Het zou goed zijn om de eerste parkeervergunning voor bewoners gratis te verstrekken. Iedereen betaalt ook al wegenbelasting. Het is ook niet rechtvaardig tegenover mede-inwoners die geen parkeervergunning nodig hebben, omdat zij niet in een parkeervergunninggebied wonen.

Ook vinden wij dat de mensen vanuit de wijk direct met het openbaar vervoer in het centrum moeten kunnen komen (in de Burchtstraat) zonder op het station te hoeven overstappen. Dit is vooral voor de ouderen en mensen die slecht ter been zijn erg belangrijk.

Verder kunnen wij ons voorstellen dat het noodzakelijk is om in bepaalde gebieden in Nijmegen parkeerautomaten te plaatsen, zoals op Heyendaal. Maar we moeten ervoor waken dat in de toekomst heel Nijmegen vol staat met deze automaten. 50PLUS Nijmegen vraagt zich af of het noodzakelijk was om in de Indische buurt parkeerautomaten te plaatsen. Wij kunnen niet anders dan concluderen dat dit alleen gedaan is om geld binnen te halen.

De parkeertarieven in het centrum op straat zouden verlaagd moeten worden. De auto moet volgens ons niet uit het centrum geweerd worden. De binnenstad heeft er de laatste jaren toch al veel concurrentie bij gekregen. Hierbij kan gedacht worden aan omliggende gemeenten waar men gratis kan parkeren. De middenstand die toch al moet vechten voor haar omzet in deze tijd krijgt het door de hoge parkeertarieven steeds moeilijker. Verder zou het parkeren in Nijmegen op zon- en werkdagen na 18:00 uur gratis moeten zijn behalve op koopavonden. Tevens zou het goed zijn dat er in Nijmegen meer parkeerplaatsen komen voor invaliden.

Wij blijven voorstander van het doortrekken van de A73 zelfs nu er een nieuwe verkeersbrug (de Oversteek) bij is gekomen.

Verkeer, auto en wegen

- Snorfietsen waar mogelijk van het fietspad af.
- Beter onderhoud van trottoirs en openbare wegen.
- Gratis parkeren voor mantelzorgers om eenzaamheid tegen te gaan.
- Gratis parkeren na 18.00u buiten de koopavond.
- Op zondagen gratis parkeren.
- Niet verder verhogen van parkeergelden bij zorghuizen en ziekenhuizen.
- Vermindering van parkeerautomaten en parkeertarieven in wijken.
- Beter beleid voor milieuvriendelijke auto en aansluiten bij nieuwe ontwikkelingen.
- Eerste parkeervergunning voor bewoners gratis.
- Doortrekken van de A73 naar de A15.
- Meer parkeerplaatsen voor invaliden.

Openbaar vervoer

- Gratis openbaar vervoer voor 65plussers moet blijven.

- Bij elke halte moeten beschutte zitplaatsen komen.
- De marktwerking in het openbaar vervoer moet worden teruggedraaid. Waar mogelijk neemt de gemeente daarin een actieve rol.
- 50PLUS Nijmegen wil een gemeentelijke publiekscampagne om opstaan voor ouderen of mindervaliden in openbaar vervoer te stimuleren (als voorbeeld in Wenen Oostenrijk).
- Het openbaar vervoer moet in het centrum kunnen blijven komen (door de Burchtstraat).
- Bushaltes bij verzorgingstehuizen, seniorencomplexen en scholen.
- Wachtruimtes bij bushaltes moeten betere bescherming bieden voor reizigers.
- Directe omgeving stationsplein voor fietsers en voetgangers veiliger maken.
- Toeloop naar busperrons bij station veiliger maken.
- Kiss en Ride bij station verplaatsen dichterbij de hoofdingang voor ouderen en gehandicapten.

Verkeersveiligheid

Verkeersdrempels worden te pas en te onpas aangelegd, dit is voor het milieu heel slecht, omdat er bij het afremmen en optrekken fijnstof en CO2 vrijkomt, wat zeer schadelijk is voor de gezondheid. Mensen met rug- en neklachten, klagen steen en been. Het onderhoud van de auto wordt steeds duurder (kapotte schokdempers, uitlaten, fuseekogels, carterpannen en olie lekkage). Drempels die aangelegd zijn op onnodige plaatsen dienen verwijderd te worden. Ze moeten alleen daar komen waar het beslist noodzakelijk is, zoals bij scholen. Ook moet er een normering komen voor hoogte en lengte van verkeersdrempels. Nu zijn die vaak te hoog of te kort waardoor er onnodige schade ontstaat aan auto's. Om afremmende maatregelen te nemen is 50PLUS Nijmegen voorstander van as-verspringing door aan weerszijden op de weg bijvoorbeeld bloemperkjes te plaatsen. Dit is effectief, staat mooi en is beter voor het milieu. Schadeclaims ontstaan door verkeersdrempels zou eenvoudig geregeld moeten worden.

Ons inziens zou het een goede zaak zijn als het geld dat in de lade komt door flitspalen, geïnvesteerd zou worden ter verbetering van de verkeerssituatie in Nijmegen. Bijvoorbeeld het aanpakken van de black spots wat nog steeds niet geheel gerealiseerd is, met name de kruising Houtlaan - Heijendaalseweg - d'Almarasweg. Er moet beslist een betere verkeersveiligheid komen op de St. Jacobslaan waar ook na de reconstructie nog te hard gereden wordt. Ook de parkeerproblemen rond het winkelcentrum aan de St. Jacobslaan moeten opgelost worden en de goederenaanvoer door grote vrachtauto's veroorzaakt nog steeds zeer gevaarlijke situaties.

De verkeerssituatie op de Daalseweg bij Albert Heijn is te chaotisch en moet worden aangepast om in de toekomst meerdere ongelukken te voorkomen. Want ook na de reconstructie is het chaotisch gebleven. Verder zou er beter gekeken moeten worden naar onoverzichtelijke kruisingen om deze veiliger te maken.

Er zou veel meer aandacht moeten komen voor de veiligheid van voetgangers in het centrum en andere onveilige verkeerssituaties zoals op de Waalkade en Veemarkt waar veel te hard en luidruchtig wordt gereden door motorfietsen.

De fietsroutes voor de schooljeugd moeten nog veiliger worden, ondanks de verkeerswijzigingen die de laatste jaren zijn aangebracht, met name op de d'Almarasweg.

Tot slot zou er meer gecontroleerd moeten worden op fietsverlichting en gevaarlijk gebruik van mobieltjes en "oortjes" op de fiets. In Nijmegen als Universiteitsstad wordt veel gebruik gemaakt van de fiets en komt deze onveilige situatie vaak voor met ongelukken en bijna ongelukken als gevolg.

Verder mogen fietsers steeds vaker tegen de rijrichting inrijden waardoor er zeer onoverzichtelijke situaties ontstaan voor de automobilist. Het gedogen daarvan werkt normvervaging in de hand en dit is onveiliger voor zowel de fietser als de automobilist. Dit vormt een ernstig gevaar voor de verkeersveiligheid met name voor fietsers. Mede hierdoor raken fietsers als kwetsbare verkeersdeelnemers steeds vaker betrokken bij verkeersongevallen.

Ook zou het goed zijn om bij sneeuw en vorst voldoende op de binnenwegen te strooien zoals bij scholen en niet alleen op de doorgaande wegen. Onder die omstandigheden zou er een campagne moeten komen om burgers te wijzen op hun (morele) plicht de stoepjes en trottoirs rondom hun huis sneeuwvrij te houden en begaanbaar voor voetgangers.

Blackspots, fietsroutes en verkeersdrempels

- Er moet een normering komen voor verkeersdrempels waarbij hoogte en lengte worden vastgelegd.
- Verkeersdrempels alleen waar nodig zoals bij scholen en met $\pm$ de helft terugbrengen, voor verkeersdrempels zijn alternatieven mogelijk zoals kleine bloembakken ter weerszijden van de weg.
- Schadeclaims ten gevolge van verkeersdrempels eenvoudig maken.
- Onveilige verkeerskruisingen aanpakken.
- Meer en betere controle fietsers ten aanzien van gedrag in het verkeer en fietsverlichting.
- Aanpakken overgebleven black spots, met name de kruising Houtlaan-Driehuizerweg-d'Almarasweg (ook nu na de reconstructie) en kruising Thijmstraat – Pagodepad / St. Annastraat.
- Onoverzichtelijke kruisingen St. Jacobslaan aanpakken (ook nu na de nieuwe reconstructie).
- Veiligheid voetgangers bij station en andere onveilige oversteekplaatsen verbeteren.
- Fietsroutes naar onderwijsinstellingen veiliger maken.
- Duidelijker aangeven waar fietsers zich door de binnenstad mogen begeven en daarop beter handhaven.
- Kiss en ride bij station opnieuw bekijken.
- Verkeerssituatie op de Daalseweg bij Albert Heijn (ook na de reconstructie) verbeteren.

Economische Zaken en Werkgelegenheid

Voor veel werkende 50-plussers wordt het steeds moeilijker in onze maatschappij om hun baan te behouden. Ook de gemeente Nijmegen wil de komende jaren oudere personeelsleden laten afvloeien

en daarvoor in de plaats alleen jongeren aannemen. Hierdoor wordt niet alleen de leeftijdsbalans verstoord, maar maakt de gemeente Nijmegen zich ook schuldig aan leeftijdsdiscriminatie.

Wat paradoxaal is omdat in de toekomst iedereen tot 67 jaar moet doorwerken.

Een ander punt is dat werkzoekenden vanaf circa 50 jaar moeilijk aan een baan kunnen komen, omdat ze vaak te oud gevonden worden.

Welzijn is niet uitsluitend afhankelijk van de economie. De zorg voor leefbaarheid mag zeker niet worden vergeten. Doordat de welvaart in de crisistijd in Nederland is afgenomen, heeft ook Nijmegen de nadelen hiervan ondervonden. Daardoor is de werkloosheid toegenomen en veel Nijmegenaren hebben hun financiële positie zien teruglopen. Dit geldt voor zowel de werkende als niet-werkende inwoners. Vaste lasten zijn gestegen, denk aan de huren, energiekosten en de zorgverzekering. Daarbij komt nog dat maatregelen die door de centrale overheid genomen worden ervoor zorgen dat veel burgers financieel in de problemen komen of blijven. Om deze reden moeten er steeds meer mensen gebruik maken van de voedsel- en kledingbanken. Hoewel er een economisch herstel zichtbaar wordt en het tij zich schijnt te keren voor veel burgers, toch zijn er nog velen die hiervan onvoldoende kunnen profiteren waardoor de tweedeling in onze samenleving toeneemt.

Er moet een goed vestigingsklimaat komen dat ook voor de kleine middenstand aantrekkelijk is. De concurrentiepositie van het midden- en kleinbedrijf zal aandachtig gevolgd moeten worden en daar waar nodig gesteund. Veel werkgelegenheid moet immers hiervandaan komen. De 50PLUS partij Nijmegen is altijd voorstander geweest van buurtwinkels, zodat de afstand voor ouderen te belopen is. We zijn tegen een gemeentelijk beleid dat vooral winkelcentra bevordert.

We zullen er aan moeten werken dat de werkloosheid onder laag opgeleide jongeren afneemt. Er zullen de nodige maatregelen genomen moeten worden om deze mensen beter te begeleiden en passende opleiding en werkgelegenheid te geven. Het Rijk zal hiervoor veel meer geld moeten uittrekken, maar ook de gemeente zal hier middelen op moeten inzetten. Ook de werkgelegenheid voor mensen van boven de 50 jaar verdient aandacht. Er zit zoveel kennis, ervaring en ook goede houding (sociale vaardigheid) in die doelgroep, dat mag niet verloren gaan. Dat is zeker ook voor jongere werknemers van belang, overdracht is belangrijk. Het wiel hoeft niet altijd opnieuw uitgevonden te worden, "vind maar iets nieuws uit" is de uitdaging.

De kenniseconomie zal nog meer bevorderd moeten worden. Als universiteitsstad kan Nijmegen hierin een belangrijke rol spelen.

Ouderen die opnieuw willen gaan werken moeten hiervoor de mogelijkheid krijgen. Leeftijdsdiscriminatie is uit den boze.

Regionale economie en toerisme

- 50PLUS is voor versterking van de regionale economie.
- Nijmegen is een prachtige stad met bijzondere steden en dorpen. Elk met een eigen karakter, en dat moeten we zo houden. De sterke kanten hiervan zoals de ligging, natuur, landschap, cultuur en evenementen zouden meer gepromoot mogen worden.
- Het openbaar vervoer moet klantvriendelijk en toegankelijk zijn voor toeristen.
- De bus (OV) moet over de Waalkade blijven rijden.
- Voor campers moeten parkeer- en (kort) verblijfsvoorzieningen komen onder de Waalbrug.

Ondernemen en lokale economie

- Het MKB en het toenemend aantal zelfstandigen zonder personeel zijn de basis van onze lokale economie en werkgelegenheid. Deze ondernemende mensen verdienen waar dat kan meer steun, bescherming en hulp, van de gemeente.
- 50PLUS wil de positie van de gemeente als aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven blijvend stimuleren zodat de lokale werkgelegenheid voor jong én oud toeneemt.
- In de visie van 50PLUS stimuleert de gemeente een lokale circulaire economie waar duurzaamheid, energiezuinigheid, en milieuvriendelijkheid centraal staan

Privatiseringen

- Geen privatiseringen waar dat niet in het belang is voor de samenleving.
- 50PLUS streeft naar het handhaven of het verwerven van een (meerderheids-) belang door de gemeente, eventueel samen met andere gemeenten in de regio, in essentiële activiteiten, zoals openbaar vervoer, communicatie, energie, water en gezondheidszorg.
- 50PLUS streeft naar meer gemeentelijke nutsbedrijven waar mogelijk.

Energie

- 50PLUS wil zoveel mogelijk groene energie tegen een zo laag mogelijk tarief.
- Besparende maatregelen worden gestimuleerd door subsidies.
- Gebruik van fossiele brandstof waar mogelijk beperken en vervangen door duurzame energie.

Vestigingsklimaat en belastingen

- Geen nieuwe gemeentelijke belastingen.
- Betaalbaar en goed vestigingsklimaat voor middenstand.
- Versterken van de buurteconomie.
- 50PLUS Nijmegen blijft voorstander van buurtwinkels (te belopen voor ouderen).
- Meer aandacht voor werkloze, laag opgeleide jongeren.
- Meer banen scheppen voor 50-plussers.
- Meer financiële ondersteuning van de gemeente voor ZZP-ers.
- Meer financiële ondersteuning van de gemeente voor voedsel- en kledingbanken en ondersteuning door het bestaande welzijnswerk.
- Kenniseconomie meer bevorderen.
- Actie ondernemen bij leegstand kantoor- en bedrijfspanden.
- Leeftijdscriminatie aanpakken.

Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

Het gemeentebestuur moet duidelijke en overzichtelijke bestemmingsplannen vaststellen, die regelmatig aan de werkelijkheid dienen te worden getoetst en zo nodig aangepast. De gemeente Nijmegen zou zich, wat 50PLUS Nijmegen betreft, dienen te richten op de werkelijke behoefte van veel inwoners. Het nieuwe college zal zich actief moeten opstellen bij de voorbereiding van een nieuw

structuurplan voor de regio Arnhem Nijmegen teneinde de gewenste bestemmingsplannen mogelijk te maken.

Steeds meer irritatie ontstaat over realisatie van plannen m.b.t. grootschalige (prestige)projecten. Er zijn de laatste jaren veel van deze plannen uitgevoerd. Ook de hoogbouw op plein 1944 zoals die nu gerealiseerd is, is niet uitgevoerd zoals de Nijmeegse bevolking had verkozen via een enquête. In een stad als Nijmegen, die 2000 jaar oud is, was het beter geweest om alle cultuurhistorische plaatsen meer zichtbaar te maken. De gemeente Nijmegen zou zich wat 50PLUS Nijmegen betreft meer dienen te richten op de werkelijke behoefte van veel inwoners, met name de betaalbare en goedkope woningbouw.

Woningbouwcorporaties hebben de wettelijke taak om voldoende betaalbare huurwoningen te bouwen en de lokale overheid heeft de plicht om hierop toe te zien. In de achterliggende jaren hebben de wooncorporaties te weinig aan die taakstelling voldaan waardoor een groot tekort is ontstaan aan betaalbare huurwoningen en seniorenwoningen, maar ze hebben niet verzuimd om hogere huren te berekenen. Zeker in deze tijd moet de koopkracht behouden blijven en zouden de huren niet meer moeten worden verhoogd. Door de (ver)huurdersheffing werden de huren jaarlijks verhoogd met 4% tot 6,5%. Dit vinden wij puur diefstal van deze regering want de argumenten die hiervoor werden gebruikt kloppen totaal niet. Want het was bedoeld om de doorstroming te bevorderen van huur- naar koopwoningen maar gepensioneerden die in een huurhuis zitten kunnen geen woning meer kopen.

In Nederland beschikken de wooncorporaties over veel geld. Verder is het voor de Partij 50PLUS Nijmegen onacceptabel dat bij herstructurering veel goedkope woningen worden gesloopt die voor duurdere en niet meer in dezelfde aantallen (1 op 1) worden teruggebouwd. Het tekort aan betaalbare woningen neemt daardoor nog meer toe. Ook voor starters is het al jaren erg moeilijk om betaalbare woonruimte te vinden, omdat er te weinig betaalbare woningen zijn en de huurprijzen de pan uitrijzen. Het is ook vreemd dat starters geen hypotheek kunnen krijgen met een maandlast van € 500 terwijl zij wel voor ruim € 700 mogen huren in de sociale sector.

Het nieuwe college zou met nieuwe voorstellen hiervoor moeten komen.

50PLUS Nijmegen is voor de bouw van betaalbare huur en koopwoningen aan de "onderkant van de markt" om wonen voor lagere inkomensgroepen mogelijk te maken. We zien dit als een essentiële taak van de woningstichtingen.

De prijzen van koopwoningen zijn de laatste tijd zeer sterk gestegen. De economische en maatschappelijke gevolgen, vooral bij jongeren, zijn daardoor erg groot. Bij de geringste financiële tegenslag zijn de hypotheeklasten niet meer op te brengen, waarbij vaak grote relatiespanningen ontstaan waarvan de gevolgen voorspelbaar zijn. De overheid moet zich meer bewust zijn van die problemen. Daarom pleit de Partij 50PLUS Nijmegen ervoor dat de overheid de hypotheeklasten van starters verlaagt, door meer goedkope startersleningen te verstrekken.

Verder moet er bij nieuwbouwplannen rekening gehouden worden met de behoefte van ouderen. In dit verband willen we er nogmaals op wijzen dat er nu echt werk van gemaakt moet worden dat er voldoende zorgwoningen worden gebouwd in de wijken van Nijmegen. Tevens vindt de Partij 50PLUS

Nijmegen dat het station, de ziekenhuizen en winkels in het centrum voor senioren ook in de toekomst bereikbaar moeten blijven met het openbaar vervoer. Het kan ook niet genoeg gezegd worden dat er bushaltes op korte afstand moeten komen van seniorencomplexen en zorgwoningen. Temeer omdat het overheidsbeleid erop is gericht om ouderen en zorgbehoeftigen langer zelfstandig te laten wonen.

Wonen

- Er moeten meer betaalbare senioren- en zorgwoningen gebouwd worden.
- Prijzen van sociale huurwoningen moeten omlaag.
- Meer betaalbare nieuwbouw in alle wijken ook in Waalsprong.
- Bij sloop van sociale huurwoningen, geen duurdere woningen hiervoor terugbouwen.
- het verduurzamen van bestaande sociale woningbouw biedt kansen voor gemeente en woningbouwverenigingen(stichtingen) als hier adequaat op wordt ingespeeld.
- Geen verdere bouwverdichting in de bestaande stad.
- Huurprijzen van studentenkamers moeten betaalbaar zijn en in verhouding staan tot hun studielening.
- Meer betaalbare woningen voor starters.
- Sociale huren begrenzen tot maximaal € 625.
- Alle woningen levensloopbestendig bouwen.
- Leegstaande kantoorpanden omzetten in betaalbare woningen.
- Betere regulering kamerbewoning om overlast te voorkomen.
- Geen grote prestigeprojecten.
- Geen beeldverstorende hoogbouw meer in Nijmegen als oudste stad van Nederland.

Natuur en Milieu

Sinds 1950 is het arsenaal natuurgebieden in Nederland met meer dan de helft afgenomen. Dit dient in de komende jaren te worden gestopt en omgebogen. Natuurverlies moet zoveel mogelijk voorkomen worden. Bij uitbreiding van natuurgebieden dienen de belangen van milieu, recreatie en agrarische sector zorgvuldig te worden afgebakend. 50PLUS Nijmegen is voor een zuinig beleid bij uitgifte van milieuvergunningen. Vervolgens is een strikte controle noodzakelijk in verband met de uitstoot van (kankerverwekkende) stoffen. Verder zouden er aanvullende maatregelen genomen kunnen worden naast de afkoppeling van het regenwater van het riool. Zo zou er meer aandacht moeten zijn voor het aanbieden van medicijnenresten aan de apotheker en gescheiden luierinzameling. Ook kan gedacht worden aan meer groenaanplant waar tegels niet nodig zijn.

Belangrijk is dat de overheid nog meer subsidie gaat verstrekken aan mensen die ervoor kiezen om zonnepanelen op hun woning te plaatsen. Zo wordt het gebruik van zonne-energie bevorderd. 50PLUS Nijmegen is geen voorstander van grote windmolens bij woonwijken. Er moeten ook goede maatregelen komen tegen de overlast van kwelwater.

Het in Nijmegen aanwezige groengebied moet behouden blijven, respectievelijk versterkt worden, ook in Dukenburg. Het Goffertpark zou regelmatig onderhouden moeten worden, wat nog sterk te wensen over laat zeker vanwege de grootschalige evenementen die daar plaatsvinden.

De open ruimte voor museum het Valkhof zou aangekleed kunnen worden (bijvoorbeeld met bloemen, planten, bankjes en een fontein).

De DAR blijft verantwoordelijk voor het schoonhouden van de straten (opruimen van blad en vuil), dit dient met nog meer regelmaat te gebeuren.

Milieu en duurzaamheid

- Door het terugdringen van de CO₂-uitstoot en andere milieumaatregelen waakt 50PLUS over de leefbaarheid voor volgende generaties.
- 50PLUS pleit voor een actief gemeentelijk inkoopbeleid waarbij duurzaamheid, CO₂-uitstoot reductie, en milieuvriendelijkheid voorop staat.
- De geluids- en milieuoverlast voor burgers en bedrijven moet zo veel mogelijk worden beperkt door strenge handhaving.
- Bestaande havens en luchthavens mogen hun activiteiten voortzetten met inachtneming van de lokale regelgeving.

Natuur en dierenwelzijn

- Bestaande natuurgebieden worden beschermd en waar mogelijk zo veel mogelijk opengesteld voor publiek. Natuur moet je kunnen beleven en dient daarom gemakkelijk toegankelijk te zijn.
- Wijken moeten vergroenen door extra bomen en beplanting die vogels en vlinders aantrekken.
- Bestrijding dierenleed en dierenmishandeling hoort op de gemeentelijke agenda.
- Dierenasiel moet terug in Nijmegen.
- Hondenbelasting gebruiken voor terugbrengen van een dierenasiel in Nijmegen.
- Hondenbelasting alleen voor meer dan één hond.
- Dierenambulance Nijmegen verdient meer financiële ondersteuning.

Groen, onderhoud en handhaving

- Groengebied moet behouden blijven in de bestaande stad, met name in Dukenburg (dus niet verder dichtbouwen).
- Zuinig zijn met milieuvergunningen en betere handhaving daarvan.
- Het bevorderen van subsidie voor alternatieve energie zoals zonne-energie.
- Beter onderhoud van Valkhof en Goffertpark.
- Meer onderhoud voor het Goffertpark i.v.m. evenementen.
- Minder grootschalige evenementen in het Goffertpark.
- Lege ruimte vóór Valkhof museum aankleden.
- Nijmegen West moet een betere groene buffer krijgen.
- Herbepanting en uitbreiding met bomen en ander groen op plaatsen in de wijken.
- Platte daken van gebouwen waar mogelijk benutten voor stads- en moestuinen en voor zonne-energie.